

1 **Innsendt resolusjonsforslag nr 8.**

2 **A. Forslagsstiller**

3 **Navn på lokallag/organisasjon:** SAIH Bislet

4 **Kontaktperson:** Agnes Isabella Dorich

5 **E-postadresse:** Saih.bislet@gmail.com

6 **B. Forslaget**

7 *Tittel på resolusjon:*

8 **Stans Hydros angrep på forskningsbaserte yringer - Støtt akademisk frihet i Brasil!**

9 *Resolusjonstekst:*

10

11 *Hvordan en forsker konkluderer på grunnlag av forsvarlig data er et akademisk spørsmål*
12 *som bør møtes med faglige motytringer og ikke ærekrenkessøksmål.*

13

14 16. februar 2019 var det ett år siden Norsk Hydro stod ansvarlig for store og skadelige utslipp
15 fra Alunorteanlegget i Barcarena, Brasil, etter at kraftig regnvær sendte gigantfabrikken ut i
16 en dyp og dyr krise. Siden den gang har Hydro forsøkt å fraskrive seg ansvar og presse på for
17 å kunne fortsette full produksjon. Gjennom Brennpunktdokumentaren "Et lite stykke
18 regnskog" kom det frem at Norsk Hydro har bidratt til korrupsjon. Hydro jobber også for å få
19 tvangsflyttet Tauá-befolkningen, som holder til i nærheten av Hydros anlegg. Disse
20 menneskene har bodd i regnskogen i generasjoner, og kjemper for retten til å fortsette å bo
21 der. De ble tvangsflyttet under militærdiktaturet og området de holder til på nå skulle i
22 utgangspunktet være et jordbruksområde tilegnet de som mistet sine hjem.

23 Det anerkjente brasilianske forskningsinstituttet Evandro Chagas (IEC) fikk i oppdrag av
24 myndighetene å lage flere rapporter i Barcarena-området og kom raskt med flere harde
25 beskyldninger mot Hydro. IEC har i en foreløpig rapport påvist miljøforurensing fra Hydros
26 anlegg, blant annet forhøyede verdier av tungmetaller i elvene i nærheten av Hydros
27 aluminiumsfabrikk, Alunorte. Den endelige rapporten, som forventes å komme til samme
28 konklusjon, skal legges fram i april 2019.

29 Marcelo Lima er akademikeren som leder arbeidet ved forskningsinstituttet Evandro Chagas.
30 Han ble i januar saksøkt av Hydro for ærekrenkelse. Hydro valgte å saksøke Lima personlig –
31 ikke forskningssenteret han representerer. De beskyldte Lima for å spre falske påstander og
32 krenket selskapets ære. «*Vi mener at Lima har konkludert og sagt ting i intervjuer og andre*
33 *offentlige settinger som det ikke er belegg for ut fra måledataene i Evandro Chagas-*
34 *rapporten*», sa Hydros informasjonsdirektør Halvor Molland til E24.

35 Både instituttet og det brasilianske myndighetsorganet Ministério Público Federal, som ga
36 IEC oppdraget med å teste vannet i Barcarena, uttalte at forskeren burde frifinnes. Dommeren
37 i saken, som er ekspert på miljøkriminalitet, så ikke at det var hold i anklagene mot Lima. 21.
38 Februar 2019 ble Marcelo Lima frikjent. Dommen viste til at selv om påstandene til Lima går
39 mot interessene til Alunorte, som er datterselskapet til Hydro, har målet til forskeren vært å

40 opplyse befolkningen om hva som skjedde i Barcarena. Han kan ikke sensureres etter å ha
41 brukt sin rett til å kritisere, innenfor det komplekset av kunnskap han fikk i arbeidet med
42 rapportene for Evandro Chagas-instituttet.

43 Hydros angrep på forskningsbaserte ytringer kan ses i sammenheng med en økende global
44 trend der akademisk frihet er under betydelig press. Vi ser flere eksempler i verden på
45 hvordan en farlig grense krysses når myndighetene, private selskaper og andre aktører,
46 forsøker å vri og kneble forskning. Samtidig er frihet til å kritisere statlige og private
47 institusjoner – og statsmyndighetene selv – er en betingelse for at institusjoner og styring
48 holder nødvendig kvalitet. (CIVICUS, 2017)

49 Akademisk frihet skal ikke gi forskerne immunitet for kritikk. Men forskere må kunne følge
50 sine egne ideer, og de må kunne fritt gi uttrykk for sine faglige synspunkter. Dette er sentrale
51 elementer i akademisk frihet. Akademikere skal også stå fritt til å publisere og formidle
52 forskningsresultater som er ubehagelige for myndighetene, private selskaper og andre aktører,
53 uten å bli refset eller straffet for det. Derfor er det sentralt at akademikere skal ha rett til å
54 bringe sin faglige kunnskap inn i den politiske debatten og peke på det de mener er
55 samfunnsmessige konsekvenser av den kunnskapen de har.

56 **SAIH mener**

- 57 • SAIH mener at hvordan en forsker konkluderer på grunnlag av forsvarlig data er et
58 akademisk spørsmål som bør møtes med faglige motytringer og ikke
59 ærekrenkessøksmål.
- 60 • Hydro, og andre norske selskaper, må respektere akademisk frihet, også når det går på
61 bekostning av selskapets interesser.
- 62 • Akademikere må kunne følge sine egne ideer, og de må kunne fritt gi uttrykk for sine
63 faglige synspunkter.
- 64 • Akademikere skal stå fritt til å publisere og formidle forskningsresultater som er
65 ubehagelige for myndigheter, private selskaper og andre aktører, uten å bli refset eller
66 straffet for det.
- 67 • Akademikere skal ha rett til å bringe sin faglige kunnskap inn i den politiske debatten
68 og peke på det de mener er samfunnsmessige konsekvenser av den kunnskapen de har.

70 **SAIH skal**

- 71 • SAIH skal fordømme angrepene på akademisk frihet begått av Hydro i Barcarena,
72 Brasil
- 73 • SAIH skal om nødvendig legge press på Hydro for å få selskapet til å stoppe
74 angrepene på akademisk frihet i Brasil
- 75 • SAIH skal støtte og vise solidaritet med de berørte akademikere ved Evandro
76 Chagas-instituttet
- 77 • SAIH skal følge med på utviklingen i situasjonen i Barcarena, Brasil
- 78 • SAIH skal skape oppmerksomhet rundt situasjonen for akademikere i Brasil

79

80 **Kilder:**

81 <https://portal.trf1.jus.br/sjpa/comunicacao-social/imprensa/noticias/3-vara-federal-rejeitacao-penal-de-mineradora-contra-pesquisador-do-instituto-evandro-chagas.htm>

83 <https://e24.no/boers-og-finans/norsk-hydro/brasil-forsker-frifunnet-i-hydro-soeksmaal/24565953>

85 www.latin-amerikagruppene.no/assets/documents/Publikasjoner/LAG_rapport_Barcelona_print2.pdf

87 <https://mail.google.com/mail/u/0/#label/Mappe+til+styremedlemmer%2FAgnes+leder/CllgCHrjFMBQMRmKxbNrvwNSMmxmWBKMZnslMXDtPwSfFnqGrsRBpTchRVRXPRDsBxzzDPtVvVV?projector=1&messagePartId=0.1>

90 <https://www.uio.no/om/aktuelt/akademisk-frihet.pdf>

91 file:///C:/Users/aido/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/Content.Outlook/PLC44UTN/CIVICUS_socs-2018-overview_top-ten-trends.pdf

93